

Konunun önemini ve büyüklüğünü vurgulamak adına önce bir veriyle başlayalım: Türkiye’de 2012 yılında yürütülen denetimlerinde, vergi kayıp ve kaçığına neden olan mükelleflere kesilen vergi cezası tutarı yaklaşık 8 milyar 750 milyon lira.

Şimdi gelelim konumuza.

Anımsarsak, vergi incelemelerinin işleyişiyle ilgili ilk değişiklik düzenlemeleri 2010 yılında yapılmıştı. 6009 sayılı kanun çıkarıldı ve Vergi Usul Kanunu’nun vergi incelemelerini düzenleyen hükümleri değiştirildi.

Vergi incelemelerinde mükelleflerin hakları korunacaktı. Bu olumlu yasal düzenleme bizleri çok sevindirmişti.

2011 yılında ise vergi inceleme birimleri yeniden yapılandırıldı. Sonrasında çıkarılan yönetmeliklerle vergi incelemelerinde uyulacak usul ve esaslar belirlenerek 6009 sayılı yasayla mükellef haklarını koruyucu yönde yapılan düzenlemelere riayet edildi.

Peki, neydi bu mükellef haklarını koruyucu düzenlemeler? Çok kısa özetleyelim.

- Vergi incelemelerine defter belge ibraz yazısı ve incelemeye başlama tutanağı ile başlanacaktı. Telefonla defter ve belge isteme dönemi sona ermişti.

- Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, vergi kanunlarıyla ilgili kararname, tüzük, yönetmelik, genel tebliğ ve sirkülere aykırı vergi inceleme raporu düzenleyemeyeceklerdi.

- Yıllarca süren vergi incelemeleri mükellef haklarının zedelenmesine sebebiyet veriyordu. Uzun süren vergi incelemeleri, mükellefleri haksız yere hesaplanan gecikme faizleri ile baş

‘Yok Hükmü’ndeki Cezalar

başta bırakıyordu. İncelemeye başlanıldığı tarihten itibaren, tam inceleme yapılması halinde en fazla bir yıl, sınırlı inceleme yapılması halinde ise en fazla altı ay içinde incelemenin bitirilmesi gerekecekti. Bu süre içinde inceleme bitirilemezse en fazla belirlenen süre kadar ek süre istenebilecekti.

Ancak üzülerek gördük ki, bu iyi niyetli yasal düzenlemelere uygulamada fazla riayet edilmedi. Yaklaşık 2.5 yıllık uygulama sürecinde eski alışkanlıklar sürdü.

Özellikle de vergi incelemeleri için getirilen süre sınırlamasına uyulmadı. Bu süre kısıtlamasından kurtulmak için

inceleme elemanlarınca, defter ve belgelerin tutanaksız alındığını, incelemenin bitirileceği dönemlerde ise incelemeye başlama tutanağının düzenlendiğini gördük. Böylece sınırlı inceleme altı ay içinde, tam inceleme bir yıl içinde bitirilmiş oluyor. Yani, mükellef hakları zedelenmeye devam ediyor.

Oysa ki 6009 sayılı kanunun gerekçesindeki ifadeler açık:

“Vergi incelemelerinin yapılmasında incelemenin başladığı tarihin açık olarak belirlenmesi, incelemenin vergi mevzuatına uygun şekilde yürütülmesi ve öngörülebilir bir süre içerisinde tamamlanması mükellef haklarının vazgeçilmez unsurlarıdır.”

Ve “irade” böyleyken, çeşitli şekillerde süreyi uzatmak mükellef haklarının zedelenmesi demek. Peki, incelemenin tamamlanması bu süreleri aşarsa ne olacak? Bize göre mükellef hakkını

korumak adına bu sürelere uyulmaması halinde işlem hiç yapılmamış kabul edilmeli. Bilindiği üzere, vergi incelemesi, vergi tarihini hazırlayıcı, vergi tarihine yardımcı bir işlemdir. Bu hazırlayıcı işlemin mükellef hukukunu zedelememesi gerekir.

Dolayısıyla öngörülen sürelerde tamamlanmayan vergi incelemesi hukuken yok hükmünde değerlendirilmeli.

KİRA GELİRİ OLANLAR VE SGDP

Emekli memurum. Kira gelirinden dolayı, emekli olduğum tarihten sonrası için Sosyal Güvenlik Destek Primi ödemem gerekiyor mu? Şükran Cinemre

Sadece kira gelirinizin olması halinde ve eğer ticari faaliyetiniz varsa bu kapsamda değilsiniz. Emekli olduğunuz tarihten itibaren SGDP ödemesi yapmanız gerekmiyor. SGK de hatasını fark ederek durumu düzeltmiştir.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.

İş Güvenliği Önlemleri Neler?

Yılbaşında birçok önemli hükmü yürürlüğe giren İş Sağlığı ve Güvenliği yasasında, uygulamayla birlikte kafalar da karıştı. İşçi ve işveren kesiminden gelen yoğun sorular bunun kanıtı. İşte herkesin dikkat etmesi gereken yükümlülüklerden bazı önemli başlıklar.

- Risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmak,
- Acil eylem planı yapmak,
- Çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmesi,
- Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalışanlara mesleki eğitim verilmesi,
- İlk yardım eğitimleri ve sertifikaları,
- Yangın eğitimleri ve sertifikaları,
- 50 ve daha fazla işçi çalışan işyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu kurulması,
- Çalışan temsilcisi atanması/ seçilmesi,
- İş güvenliği malzemelerinin temini ve kullanılması,
- Onaylı defter tutmak,
- Kazan, basınçlı kaplar, elektrikli aletler, jeneratör kontrol ve belgelendirmeleri yapılması ve ortam ölçümleri yapılması,
- İşyeri hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı çalıştırılması veya hizmet alınması.

Tabii ki hepsi bu kadar değil. Yasayla mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmalar da kapsayacak iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işyerinde, başka yükümlülükler de mevcut. Özetle yasa detaylı okunmalı.